

מאימתי פרק ראשון ברכות

מסורת הש"ס

(א) ס"א ולמה נקרא שם
אוריס ותומוס אוריס
משאוריס את דבריהם תומוס
משתומים את דבריהם ועי'
ביומא עג. (ב) מן' דרך ארץ
והוא פ"ג. (ג) עיני' ביחומא דף
בבא' ד"ה ארמוני דמס' דמס'
רית. חסון חסן חסן חסן
ועי'. (ד) סנהדרין דף נ"ה;
ג"ז שם וטווס דף ל"ה
(ו) ג"ז שם חסן חסן דף
אביבירן. (ז) כס"ה; נטריס,
(ח) ויכיס' בעור עין חסר;
(ט) ויכיס' בעור סנהדרין טו;
ד"ה וחסר;

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מלכס
וכו' ליל שעבר של שלשה
עשר ולחמרת גידה חרבעה
עשר: (ב) ד"ה שהיה מכלס
וכו' מכלס אמר פני הרב:
(ג) ד"ה לולא וכו' נבזבז
ה' בארץ ישראל כבר
טרדוני: (ד) ד"ה צילא וכו'
שנאל לארץ צימי יוסע:
(ה) ד"ה ראוים היו ישראל
לעשות: (ו) ד"ה לימדו כ'
איעזר דלמח על סוף:

לעזי רע"י

ושמידו"ר [וישמידור"א].
שליה.

מוסף רש"י

[illegible]

רבינו חננאל

ומקשינן היכי קא[ר]י דרוד
נפשיה חסיד, ותנא משם
ר' יוסי דקאמר [א]יני יודע
אני מיהן אם לאו
[ו]ן פריקין הכא הכי קאמר
שמה יגרום החטא מיכאן
וולהבא ובשעתיה קאמר
חסיד אני [א]בל איני מאמין

בעצמי ואיני יודע [שמא החט
[ומתפלל] ... [שמע] מינה [ס
כך עשה בערבית שכיבה וקי
לפני תפלה, לאו הילכתא כוונ
דתנן] [בע]רב מברך שתיים [י

על אותו העיקר שבמשנה בפ
החשד קבוע הוא בו
ר' זירא אמר עד חצות לילה
הכא אין הבור מתמלא מחול
אין הבור מתמלא מחוליתו ע
נתכונו העם באמה

שככל ימי דוד היה נשאל בצבית עד מלחמת אשכול ששאל אביה ולא

בסדר עולם ונסתלק אז מן ההווה:
שְׂוֹרֵתִים אֵת דְּבָרֵיִם. שְׂוֹמְרִים
 דְּבָרִים קְדוּשִׁים וּבְמוֹרִים שֶׁלֹּא יִפְחָטוּ
 וְלֹא יִסְיִפוּ: שֶׁר צָבָא לַמֶּלֶךְ יוֹאָב. לְהוֹלִיךְ
 אֶשְׁרֵי הַמִּלְחָמָה: מֵאִי קָרָא. לְדַנוֹר הִיא
 תַּחְלִי לַמַּעֲלֵה מַמְטָטוֹ וּמַעֲוֵרוֹ: עוֹרֵה
 בְּדֹבִי. אֵל תַּחֲבִידֵי דְּשִׁיעָה כְּשֶׁר
 מַלְכִּים: אֶעֱרִיעַ שָׁחַ. שָׁחַ מַלְכִּים
 הַשָּׁחַר מַעֲוֹרָן וְאִי מַעֲוֹרָר אֵת הַשָּׁחַר:
שִׁמְאָ וַיַּעַז אֶלְטָגְנִי פִּרְעֵה. אֵם אִי
 יוֹדַע לְכוּן הַשַּׁעֲה הֵם אִיִּם יוֹדַעִים
 לְלַכוּן הַשַּׁעֲה וְקוֹדֵם שִׁיגִיעַ חֲלוֹת יְהוֹ
 סְבוֹרִים שֶׁהִיַּע וְעַדְיִין לֹא בָּרַךְ הַמֶּכֶה
 יוֹאִמְרוֹ מִשֶּׁהָ עֲבָדֵי הוּא הֵלָךְ טוֹב
 לִלְחָח לָשׁוֹן אִיִּי יוֹדַע: דִּלְמָה מַר.
 בְּנִמְסַכַּת דֶּרֶךְ אֶרֶץ: וּפִאֲחוֹ. מִתָּא נֶאֱחַז
 וּנְכַשֵּׁל דְּדִצְרִיךְ: תִּלְיִסַר נְגִי אֶרֶצְכֶּר.
 לִיל שַׁעֲרָ (א) שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר וּלְמַחֲרַת יִגִּיעַ
 אֶרֶצְכֶּר עֶשֶׂר: יְדִי מוֹלֻכְלוֹת דְּרִם.
 שְׁהִנְגִּי מִרְחוֹת לֹא דֵם אֵם אֵם טוֹמֵא
 אֵם יִבְרַח מִן מִלְחָמָה דֵּם נִבְרַח דְּבִלָּה

[illegible]

בצמקוס אחד אומר (שמואל ב ג) ושמעונו
כלבא לאצבייל אשת נבל וגו' ובצמקוס
הער שזיה אב צהוראות: **לונא האמנ**
על צבד וגו' (שמואל א כו): **נקוד על**
צבד ה'. **לונא** לשון אל לא כמו לולי
וזה אשכפ צידו אל יראה צבד ה'
ובצמנא שהטמא גורם שאין הצבט
ראויים היו (א) **לעשות להם נס**. **לצוא**
והלאשחורט ולקריש וישכן **החמים** **כ**
שגני עושקין לילך ולהשכב **זמקדי**

עשרה יוחסין (קידושין דף ט') לא יתייחד איש אחד עם ואפי' אם היו עשרה כדאמרי' (שם) אמר רב יהודה אמר שמואל ומונמנם כסוס אית' במסכת סוכה ב' הישן (דף כז) ונתפרשא לך מההיא דברפק הרואה מקום (דף טז) תחבר עת מינה דהכיני הוא פירושה שהבור אם תחזיר לתוכו לרוד המלך אין הבור מתמלא מחוליות תשובה לרבינו

ותי נשים אבל אשה אחת מתייחדת עם ש
שמואל לא שנו אלא בכשרים אבל בפרו
ומר רב אסור לאדם לישן ביום יתר משני
א בשעה שבקש הקב"ה להביא מבול לעו
עפר שניטל ממנו אינו ממלא אותו אלא
שומר להם לכן התפטר זה מזה כלומר

בניהו זה סנהדרין. מסביר אומר כן. אצטר אלו אורים ותמים וכן הוא אומר וצנינו צן יהודע על הכרמי ועל הפלתי כלומר היה קודם להם אם כן אורים ותמים היו אחר בניהו. א"כ אצטר שהוכר אחר בניהו היינו אורים ותמים צן פירש רש"י. ויתמא לפירושו שפירא דלצניו כהן היה צניו

דוד שלא היה כהן חזר שכולם נהרגו
בזו צעיר הכהנים ולמה צריך ראייה
עליה. ועוד לגירסת הקונטרס צניחו
בן יהודה אין זה הפסוק בשום מקום.
לכן (מפרש) [גירסא] רבינו מס כדאי
(צד"ה כ"ו) ^(א) ואחרים אחיפתל יהודה בן
צניחו זהו שם סנהדרין וכן הוא אומר וצניחו
בן יהודה על ענין הכרטי ועל הפלמי ופי'
ר"ת דכרמי ופלמי היינו סנהדרין
שכורמין דכריהם לאמתן ופלמי
שמופלמיס כדוראה כמו מופלס שצניח
דין. וא"ת היכי פשיט יהודה בן צניחו
מצניחו בן יהודה. וי"ל דמסתמא
ממלל מקום אציו היה וכי היכי לאציו
היה מסנהדרין גם הוא היה מהם ^(א):
וקורא

אמר בפלגא אורתא דתליסר נגהי ארבסר הוה קאי
אל אמר הקב"ה למחר כחצות הלילה כי האידינא אני
די שמרה נפשי כי חסיד אני לוי ור' יצחק חד אמר כך
יבוגו של עולם לא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב
אני⁴ חצות לילה אקום ההודות לך ואידך כך אמר דוד
עולם לא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב יושבים
ואני די מלוכלכות בדם ובשפיר ובשליא כדי לטהר
אלא כל מה שאני עושה אני נמלך במפיבשת רבי
יפה דנתי יפה חייבתי יפה זכיתי יפה מזהרתי יפה
יהושע ברביה דרב אידי מאי קרא⁵ ואדברה בעדותיך
תנא לא מפיבשת שמו אלא איש⁶ בשת שמו ולמה
היה מבייש פני דוד בהלכה לפיכך זכה דוד ויצא ממנו
ללאב שמו אלא דניאל שמו ולמה נקרא שמו כלאב
שת בהלכה ועליו אמר שלמה בחכמתו⁶ בני אם חכם
ואומר⁷ חכם בני ושמה לבי ואשיבה חורפי דבר. ודוד
הכתוב⁸ לולא האמנתי לראות בטוב ה' בארץ חיים
למה נקוד על לולא אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע
משלם שכר טוב לצדיקים לעתיד לבוא אבל איני יודע
אם לאו שמא יגרום החטא⁹ כדר' יעקב בן אידי דר'
ב¹⁰ והנה אנכי עמך ושמתוך ככל אשר תלך וכתוב
שמא יגרום החטא⁹ כדרתניא¹¹ עד יעבור עמך ה' עד
יעבור עמך ה' זו ביאה ראשונה עד יעבור עם זו קניית זו
חכמים ראויים היו ישראל ליעשות להם גם בימי עזרא
וי יהושע בן נון אלא שגרם החטא: וחכ"א עד חצות:
הו אי כרבי אליעזר סבירא להו לימרו כרבי אליעזר

דברי הימים (א ב): **סֵהִי מַלְכִים פְּנֵי מַפְיָזוֹשׁ.** כל אֶב מַלְכִים (א) אֶת
 גִּי מִירָחָת כְּמוֹ שְׁאֵמֶר כִּי גִרְשׁוֹנִי הַיּוֹם מִהֶסְתַּפֵּחַ בְּנִחְלָה לֹא אֶלְמֶר
 מִשְׁמַעַת אֶת מִשְׁמַעוֹת הַכְּתוּב שֶׁלֹּא דִבֵּר בִּרְוֵר הִלּוּ לֹא לְרֹאשׁ
 (א) **שֶׁמָּא יִגְרוֹם הַחֶטָּא.** מִירְוֹאֵל הוּא לְעוֹלָם מוֹחֹק בִּידוֹ שֶׁהוּא חֶסֶד
 יֵם הַחֶטָּא מִלְרֹאשׁ בְּטוֹב: **וַיִּרְא יַעֲקֹב.** שֶׁמָּא אַחֵר הַבְּטָחָה חֲטָאִי
 אִלּוּ (ה) בִּימֵי יִהוֹשֻׁעַ: **בִּיָּאָה שְׁנֵיָּה.** כִּשְׁעָלוּ מַגְלוֹת בָּבֶל בִּימֵי עֲזֹרָא:
 אִלּוּ אֵלֶּה בְּרִשׁוֹת כּוֹרֵם וְכֹל יְמֵי מַלְכֵי פָּרַס נִשְׁמַעְבָּדוּ לָהֶם לְכוֹרֵם
 הָאֵמֹר בְּתוֹרָה: **אִי כִר' אֲלִיעֲזֵר סִבְיָא לְהוֹ.** דְּלֵית לֵיהּ בִּשְׂכַךְ כִּי זֶמֶן
 (א) סוֹף הָאֵשְׁמוּרָה הָרִאשׁוֹנָה דּוּדִיל כֹּל שְׁדַעְתּוֹ לִישָׁן כְּבֵר שְׂכֵב וַיִּשָּׁן:
 וְאִי

וערביט ווערדין היים עומד אמר לו ר' מאיר אני איינ סוכר כדעתך בבין השמשות אלא כי העת שיש
(אנלי) ודאי יום שאין בו ספק ומותר לטבול בו ואני סוכר בין השמשות בדעתו של ר' יוסי
לעמלה ודאי אשכחני אמר מדרך דעתך כי איני סוכר כדברך אלא כי אני סוכר לו
טובלין ופסקין הלכתא (שבת ק"ח דף ק"ח) כי יתורה לענין שבת הלכתא וכו' יוסי לענין תרומה דלא אכל
ההוא חמץ נמי (דף ק"ח ע"ב) וכן פסקינן בדרבנן כי יתרום לו ויתפול כי ששום מדיקת חמץ ככלל דתורה
כפסק כידע מברכי על הפירות (דף ק"ח ע"ב) דתני אהרן נראה מדיקת לשנים ואני מדיק ואינו מדיק
למקלין עריכין (לחם ואם בתי דאמרי דבוכא עריכין חיישין) ומה סאמרי א בתי דא
השמיא ודאלי (תוספות) (דף ק"ח ע"ב) מותר לן להחיתם עה אשאי כי החדש סמכא במיניה אלא
אפילו עשרה נמי לא מעשה היה הוציאנו " במטה וזה העיקר אמרו" נמי סמכא בתי ופריצי: (ש
אמר אמר אביהם דבר דבר דבר) דבר דבר כדון ישראל דודו כדנסיסו אשמי שיתין שיש
נשל"ב כוכבים משה והביא מביא לעולם ויבשקשך לחסמך ללך כוכבים שיש וחסמן ומדאון
לן חסמין עפר חורא ולפיכך לן אספקיין כאן אהן כוכבים שיתין מננה חסמין ליטול
לן חסמין לן מה שאנו נתנים דא מזה אלא עריכין אלו חסמין מקומם אלא מן חור לן כלי
לן חסמין לן

ד. תורה אור השלם

1. יוֹאָב אֶל כָּל הָעָם
יִשְׂרָאֵל וְבִקְנָה בְּנֵי יוֹדִיעַ
עַל הַחֲבֵרֹת וְעַל הַפְּתִילֹת:
שְׂמֹאל ב' כ כ
2. עֲבָדֵי כְבוֹד עֹרֶה הִגְבֵּל
נִסְמָר אֶעֱיֶד שְׂחָר:
הַחֵלִים ט
3. תִּפְלָה לָרוֹד הִשֵּׁה י'
אֲנִי עֲנִי י' בְּנֵי אֲחִי
אֲנִי עֲנִי בְּנֵי אֲחִי
אֲנִי דֹשֵׁעַ עֲבָדָה אֲתָה
אֱלֹהֵי הַבֹּשֶׁט אֲלִי:
הַחֵלִים טו א-כ
4. חֲצוֹת לִלְלָה אֲקִים
הַחֲדָרוֹת לִלְלָה עַל מַשְׁפֵּץ
תִּפְלָה: הַחֵלִים קט כט
5. וְאֲבָרָה עֲבָדֶיךָ נִגְדַּ
מַלְכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ:
הַחֵלִים טו
6. בִּי אִם הָכֵם בְּנֵי יִשְׁמֹחַ
לִבִּי אִם בְּנֵי מֹשֶׁה כט
7. חָכְמִי בִּי וְיִשְׁמֹחַ לִבִּי
אֲשִׁיבָה דְרִפִּי דָּבָר:
מִשִּׁי כו י
8. לֹאֹל אֲמַנְתִּי כִּי לֹאֹת
עֲבוֹד י' בְּאֶרֶץ חַיִּים:
הַחֵלִים כ י
9. וְדָהָה אֲכִיב עֲלֶיךָ
הַשְׁמִתְחָל בְּכָל הָאָרֶץ
הַשְׁמִתְחָל בְּכָל הָאָרֶץ
הַחֵלִים כ י
10. וְיִצְחָק אֶל הָעָם אֲשֶׁר
אֵתָּה וְלֹא הָאָרֶץ אֲשֶׁר
הַחֵלִים לִשְׂמֹחַ:
בְּרִיאַתִּי כח כ
11. חֲפֵל לְעִירֵי אִימָהָה
הַגְבֵּל וְרוֹעֵץ יִדְמֹ
אֲבָקָה עַל עֵינֵי מֶנֶךְ י'
עֵינֵי עַם וְקִרִי:
שְׂמֹת טו ט

רבינו ניסים

רבינו גיסים

[illegible]

קוריהו בין השמשות הוא
שהוא כהרף עין ואי אפשר
בין אמרתי משהו שהכנים
הני עד דנפיק בין השמשות
מזקי להו ואיתא מפרסא
בין יזיה לוחא המקום קבעו
בין נמי איתא זה הדבר בני
כן היו פרוצים כי הפרוצין
המשך מעמוד קודם)
הא דאמר (רב) [רב אחא]
ויליטמא בריה ופרקינן
כוכבים מעיש לסתמן ולזה
טל יזיכר בבדוד: